

POSTANOWIENIE

6 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 6 grudnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Gminy K.
przeciwko G. S.A. w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Gminy K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 20 lipca 2023 r., I ACa 62/23,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od Gminy K. na rzecz G. S.A. w W. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia Gminie K. do dnia zapłaty.

[M. O.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 20 lipca 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie z powództwa Gminy K. przeciwko G. S.A. w W. o zapłatę, na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 14 listopada 2022 r., XXV C 385/22, oddalił apelację (pkt 1.), zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 8100 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego (pkt 2.).

Powódka wniosła skargę kasacyjną od wskazanego wyżej wyroku Sądu II instancji, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o zmianę w sposób

szczegółowo wskazany w skardze, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu Sądowi orzeczenia o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Ponadto, powódka wniosła o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przewidzianych.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania powódka wskazała, że w sprawie występują następujące zagadnienia prawne:

1) czy gwarancja ubezpieczeniowa należytego wykonania umowy oraz usunięcia wad i usterek, składana na zabezpieczenie roszczeń zamawiającego publicznego, zawiera w sobie również zabezpieczenie zapłaty kar umownych (w przypadku, gdy gwarancja w sposób wyraźny ani tych kar nie obejmuje, ani ich nie wyłącza);

2) czy uznanie przez Sąd, że gwarancja ubezpieczeniowa obejmuje kary umowne naliczone przez beneficjenta wobec wykonawcy, wpływa na ocenę sposobu wypełnienia warunków formalnych wynikających z treści gwarancji, a w szczególności czy postępowanie zgodnie z treścią umowy może umożliwić ubezpieczycielowi odmowę wypłaty odszkodowania, jeżeli to zgodne z umową postępowanie nie jest do końca tożsame z postępowaniem oczekiwanym zgodnie z warunkami gwarancji ubezpieczeniowej, tj. który z dokumentów ma prymat, jeżeli gwarancja jest wystawiana na konkretną umowę znaną gwarantowi (ubezpieczycielowi);

3) czy ewentualna „konwalidacja” wezwania (oczywiście przy uznaniu, że pierwotne wezwanie z dnia 18 września 2018 r. nie spełniało wszystkich warunków formalnych), może zostać dokonana w późniejszym czasie, tj. po terminie obowiązywania gwarancji;

4) zagadnienie związane z kwestią poświadczania na wezwaniu do zapłaty podpisu osób uprawnionych do reprezentowania beneficjenta - tj. wymogu często stosowanego w gwarancjach zarówno ubezpieczeniowych, jak i bankowych, a w szczególności związane z tym, czy podpis osoby, która sama posiada

kompetencje do dokonywania poświadczeń podpisów, wymaga również takiego poświadczenia.

Pozwana złożyła odpowiedź na skargę, w której wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz, w każdym przypadku, o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi kasacyjnej według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wniesiona przez powódkę nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych (postanowienie SN z 21 listopada 2019 r., I CSK 143/19).

Sąd Najwyższy, rozpoznając nadzwyczajny środek zaskarżenia, jakim jest skarga kasacyjna, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz państwa jako dobra wspólnego (zob. postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (*gravamen*). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne wciąż uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem

Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 12 marca 2024 r., I CSK 254/23).

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek ten stanowi element konstrukcyjny skargi odrębny od podstaw skargi i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Jako przyczynę kasacyjną, mającą w ocenie powódki uzasadniać przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała ona występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego zagadnienie prawne powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienie SN z 20 maja 2021 r., II CSK 132/21).

Takie zagadnienie powinno zostać sformułowane wraz z przytoczeniem argumentów prawnych, świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11; z 7 czerwca 2005 r., V CKN 3/05; z 16 marca 2007 r., III CSK 34/07). Konieczne jest też wskazanie argumentów przekonujących o istotności zagadnienia (zob. postanowienie SN z 24 lipca 2007 r., IV CSK 207/07). Ponadto, ma to być zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa (postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08).

Zagadnienia prawne przedstawione przez skarżącą nie spełniają powyższych wymogów ukształtowanych w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Odnosząc się do pierwszego i drugiego zagadnienia należy wskazać, że nie jest możliwe udzielenie uniwersalnej odpowiedzi na pytania sformułowane przez

powódkę, gdyż każdorazowo będzie ona zależała od treści konkretnej gwarancji. Ponadto, drugie zagadnienie opiera się na założeniu niezgodnym ze stanem faktycznym ustalonym przez Sąd II instancji – Sąd ten ustalił, że sporna gwarancja ubezpieczeniowa nie zabezpieczała wierzytelności w postaci kary umownej. Tymczasem zagadnienie prawne sformułowane przez powódkę zakłada, że gwarancja ubezpieczeniowa obejmuje kary umowne.

Z kolei trzecie przedstawione w skardze zagadnienie sprowadza się do pytania o czysto incydentalnym i kazuistycznym charakterze, nie zawierając elementów, które mogłyby pozwolić na sformułowanie przez Sąd Najwyższy - w ramach rozpoznania skargi kasacyjnej - ogólnego stanowiska o uniwersalnym charakterze. Formułowanie zagadnień prawnych w formie tego rodzaju pytań nie pozwala przyjąć, że w sprawie zachodzi przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 9 października 2023 r., I CSK 4314/22).

Powyższe uwagi pozostają również aktualne w odniesieniu do czwartego zagadnienia. Ponadto w przypadku tego zagadnienia skarżący nie przedstawił jakiegokolwiek uzasadnienia. Nie jest jednocześnie rolą Sądu Najwyższego poszukiwanie argumentów na rzecz przyjęcia skargi do rozpoznania w innych jej częściach, w szczególności w części zawierającej uzasadnienie podstaw kasacyjnych. Podejmując decyzję procesową w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania Sąd Najwyższy opiera się bowiem wyłącznie na argumentacji zawartej w tej części skargi, którą stanowi uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Uzasadnienie podstaw kasacyjnych oraz uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania stanowią bowiem odrębne elementy konstrukcyjne skargi, które nie są tożsame, nawet jeśli argumentacja prawna w pewnym zakresie się pokrywa (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2019 r., I CSK 735/18).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 20 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn.: Dz.U. 2023 poz. 1964).

[SOP]

[a.ł.]